

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 zlr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 zlr. 40 kr.,
Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 281.

Czwartek 5. grudnia 1850.

Rok bieżący gazety 39.

PRENUMERATA.

Odnosnie do ogłoszenia w nr. 278 Gazety naszej, a które co Soboty, czterokroć powtórzymy, wynosi prenumerata na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i TYGODNIOWYM DODATKIEM nadzwyczajnym, na rok następujący 1851:

kwartalnie dla miejscowych 4 zlr. 15 kr.; dla pocztą odbierających 4 zlr. 40 kr. m. k.
półrocznie drugie tyle, a stósownie i na rok cały.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Chiny. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 12. listopada. Dla wsparcia wdów i sierót po poległych w najnowszych wojnach domowych południowo-słowiańskich i romańskich żołnierzach wpłynęły następujące dary: Od reprezentanta dominikałnego Alexandra Dobrzańskiego 1 zr., od gminy Kolokolin 3 zr. 12 kr., od gm. Podmichałowce 1 zr. 20 kr., od gminy Żurów 2 zr., od poborcy podatków Kraft w Kossowie 2 zr., od gm. Tułuków 6 zr. 10 kr., od plebana Łukasiewicza 1 zr., od gm. Budylów 7 zr. 24 kr. m. k.

Te dary patriotyczne podają się z wyrazem najczulszego podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów, 14. listopada. Czeskie namiestnictwo przesłało do c. k. prezydium krajowego dla wsparcia dotkniętych powodzią Wisły kwotę 103 zr. 48¹/₄ kr. m. k.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać ten szcudroblivy dar z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Zbawienny wpływ rozporządzenia przeciw nadużyciom na giełdzie.)

Wiedeń, 30. listopada. Nowy reglamin giełdowy zrobił w ogóle tak pomyslnie wrażenie, że podwyższenie kursu papierów publicznych przypisać można nietylko wyłącznie wczorajszym spokojniejszym doniesieniom z Ołomuńca, lecz głównie także pocieszającym widokom, że usunięte będą owe niesłychane nadużycia i zdrożności, które już poczęły dyskredytować giełdę wiedeńską w oczach świata ze szkoda i zmartwieniem wszystkich rzetelnych ludzi handlowych.

Ze to rozporządzenie równie odpowiadało praktycznej potrzebie jako też bardzo było na czasie, jeżeli chciano zapobiedz niesłychanym fluktuacyom wywołanym przez chciwość i szachrajstwo, to dowodzi pochwała w każdej mierze uwagi godna, jakiej temu rozporządzeniu nieszczęśliwy jeden z dzienników nie zostających z rządem w najmniejszej styczności.

Dzienniki, które to rozporządzenie ganią, zarzucają niesłusność postanowieniom regulującym uczęszczanie na giełdę, przyczem jednak niezważają na to, że w praktyce nastąpi bez wątpienia staranniejsze ograniczenie wyrzeczonego poprzednio ogólnego rozporządzenia, i że w naglącej chwili przedewszystkiem o to idzie, by oddalić takie indywidua, które notorycznie nie są ani istotnymi kupcami ani sprzedającymi, lecz agiotarzami i kontreminerami z profesyi. Przytem należy mieć wzgląd i na to, że głównem przeznaczeniem giełdy jest regulowanie ceny papierów publicznych i metalów, że jednak wielka publiczność zwykła pokrywać swoje potrzeby na wcale innych drogach, przeto też giełdę uważać należy tylko za jedną z targowic na te artykuły. Jasną jest rzeczą, że krytyczna a w dziejach Austrii rzadko wydarzająca się chwila dostatecznie usprawiedliwia rozporządzenie, któreby się w czasach normalnych okazało zbyt szkodliwym i jako wahać się nie należy w czasach głodu poczynić kroki ostrożności przeciw lichwiarskim spekulacyom itp., tak też i tu nie można się było ociągać w zatamowaniu bezzasadnej drożyzny pieniędzy, tego *article de suprême necessité*.

Jak się dowiadujemy poprzyjmowali niektórzy fabrykańci znowu swoich rozpuszczonych robotników i nanowo rozpoczęli przerwane czynności. Publiczne zaufanie powróciło znowu. Prywatni ludzie mający swój kapitał ulokowany w papierach publicznych pochwalają bezwarunkowo to rozporządzenie i dowiadujemy się z pewnego źródła, że się z ich strony przygotowuje adres dziękczynny dla ministerstwa.

(Lit. K. A.)

(Komisye dla egzaminów ogólnych.)

Wiedeń, 28. listopada. Ku pożytkowi nakazanych prowizorycznym rozporządzeniem z 30. lipca 1850 l. 327 teoretycznych egzaminów ogólnych (Staatsprüfungen) ustanowiło ministerium oświecenia potąd komisye do egzaminowania w Wiedniu, Pradze, we Lwowie, Ołomuńcu, Gradcu i Inspruku dla wszystkich trzech, w Krakowie tymczasowo dla wydziału powszechnego i polityczno-jurydycznego administracyjnego, w Peszcie, Zagrabiu i Hermanstadt dla obu specjalnych tych wydziałów, a członków pomienionych komisyi w Wiedniu mianowało za poprzedniczem porozumieniem się z tyczącymi się ministerstwami.

(Austr.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 29. listopada. W ministerstwie finansów odbywają się teraz konferencye, w których mają udział najznakomitsi bankierowie. Mówią, że konferencye te zostają w związku z bliską reformą banku.

— Słychać, że rząd ma zamiar zaprowadzić w koronnym kraju Tyrolu naczelną władzę obrony kraju, której poruczonoby zarząd całego instytutu obrony krajowej i towarzystw strzeleckich w Tyrolu. Władza ta składać się ma z namiestnika, wojskowego komendanta kraju i jednego męża zaufania.

— C. k. dyrekye pocztowe otrzymały rozkaz od 1. stycznia 1851 wydawać wtedy tylko bez opłaty portoryum otwarte reklamacye abonentów do redakcyi, jeżeli treścią tych reklamacyi jest upomnienie się o brakujące numera dzienników.

— Wczoraj obnoszono tu prozbę do ministerium o nżyciu surowych środków przeciw kilku spekulantom giełdowym, którą wydane dziś rozporządzenia w tej mierze zapewne dostatecznie zaspokoją.

— Bióro nowin donosi: Użyte na giełdzie środki policyjne odnoszą jak najpożądszy skutek. Kupeczenie złotem ustało już prawie całkiem. Wczoraj niewpnszczono do giełdy 27 indywiduów, które znane są tu jako bezsumienni spekulanci. Oprócz tego przyaresztowano także kilka osób, trudniących się sprzedażą miedzianej monety zdawkowej. Organa bezpieczeństwa mają jak najsurowszy nakaz uwiadamiać od czasu do czasu władze o indywiduach takich, które rozsiewają umyślnie fałszywe i nienzasadnione pogłoski o wojnie dla wywarcia szkodliwego wpływu na kursa. — Na przedmieściu Leopoldstadt przyaresztowano kobietę starającą się nabyć pewną ilość miedzianej monety zdawkowej. — Kilku kupców tutejszych, którzy wydawali prywatne znaczki pieniężne, pociągnięto do indagacyi sądowej. — W ogóle od wczoraj niedaje się już czuć brak monety zdawkowej. — Wstęp do giełdy dozwolony jest dzisiaj tylko za ukazaniem właściwej karty. — Tak zwana kawiarnia giełdowa jest pod najściślejszym dozorem.

(Lit.)

(Obwieszczenie ze strony c. k. wojskowej komendy w Buda-Peszcie.)

Peszt, 28. listopada. C. k. wojskowa, dystryktowa komenda w Buda-Peszcie wydała następujące obwieszczenie:

Ponieważ tak zwane towarzystwo przemysłowe (*iparegyesület*) do innych zamiarów użyło pozwoleń posiedzeń wydziału, aby zadość uczynić wezwaniu przyczynienia się do Londyńskiej wystawy przemysłowej, i bez specjalnego pozwolenia nawet się wyraźnie rekonstytuowało, przeto towarzystwo to ogłasza się niuijszem na przedłożoną w tej mierze propozycyę i w porozumieniu z dystryktowym komisaryatem ministerjalnym tem bardziej za rozwiązane, że przez sankcyonowane najwyższem postanowieniem Jego ces. Mości z dnia 18. marca 1850 zaprowadzenie, i zasze już dnia 28. września b. r. ukonstytuowanie się Pesztyńskiej izby handlowej i przemysłowej, bez takiego towarzystwa zupełnie obejść się można.

W skutek tego zakazane są także wszystkie dalsze pieniężne składki tudzież inne jakiegokolwiekbyż wsparcia, a przeciw przestępcom tego zakazu będzie według prawa wojennego sądowy proces wytoczony.

Peszt, 26. listopada 1850.

(Depesza telegraficzna.)

Werona, 28. listopada. Odbywanie publicznych festynów na korzyść Breścian zostało zakazane, ponieważ festyny te zaczęły już przybierać polityczną barwę w duchu unitarno-radykałnym.

(Lit. K. A.)

(Telegraficzne wiadomości z Berlina.)

Lit. Oest. Cor. otrzymała w drodze telegraficznej następujące z Berlina z dnia 30. listopada doniesienie:

Wyciąg z projektowanego adresu izby drugiej: „Mocno nad tem ubolewamy, iż usiłowaniam Waszej królewskiej Mości niepowiodło się osiągnąć dla państw niemieckich odpowiedniej konstytucyi. Pokładamy nadzieję w dalszych usiłowaniach w tej mierze. o których w związku majowym już wspomniano, spodziewamy się, że usiłowania te poparte silnie przywiodą do nadania krajowi niemieckiemu konstytucyi zapewniającej godność Niemiec na zewnątrz, a wolność wewnątrz, i w której Prusy po wystąpieniu swem z całą swoją potęgą w Niemczech, nie mogą już nadal zajmować drugie tylko miejsce. Przywrócenie więc sniesionego za zgodą wszechstronną sejmku związkowego nie da się z tem bynajmniej pogodzić. Jeżeliby załatwienie bieżącej kwestyi w Szlezwig-Holsztynie nie mogło już bez dalszego wmięszania się nastąpić, tedy zyczyćby należało, izby powiodło się wszystkim państwom niemieckim uchylić wszelkie nieporozumienia, i przeto zabezpieczyć wszechstronnie słuszne prawa tych księstw.“ O nadanej ustawie drukowej mileży ten adres. — Obligacye długu państwa 79³/₄; akcy bankowe 87¹/₂ pieniędzmi. Krakowskie 55 w listach. Wiedeń. 78; przy zamknięciu giełdy kurs niższy. (Austr.)

(Kurs wiedeński z 30. listopada 1850.)

Oblig. długu państwa 5⁰/₁₀₀ — 93³/₄; 4¹/₂⁰/₁₀₀ — 81; 4⁰/₁₀₀ — 71. 2¹/₂⁰/₁₀₀ 48. Akcy bankowe 1120. Losy z 1834 roku 183; z 1839 roku 113¹/₂. Akcy kolei półn. —

Hyszpania.

(Przegląd załogi Madryckiej. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 16. listopada. Wczoraj popołudniu odbył się w przytomności królowy na oddalonej o milę od stolicy Placa de las Guardias przegląd tutejszej załogi liczącej 26,000 wojska; przy tej sposobności oddała królowa pułkowi inżynierów sztandar ozdobiony orderem św. Ferdynanda. Jej królewska Mość była podczas całej uroczystości poważna i zimna, ani chwili nieożywił uśmiech jej rysów obojętnych. Przed pościem była królowa przy paradach wojskowych zawsze wesoła i uprzejma, i cieszyła ją to widocznie. Wczoraj zaś siedziała ponura i zamyślona, nieruchoma przy boku swego jak się zdawało, wcale przeciwnie usposobionego małżonka, który na wszystkie strony uprzejmie lud witał. Mieszkańcy stolicy utrzymują, że królowa dopiero po utracie swego dziecięcia tak posmutniała, i okazują dla niej wielkie współczucie. — Wieść niesie, że królowa znowu przy nadziei. Hyszpani cieszą się tem i sądzą, że tylko tym sposobem zapobieży się wojnie domowej, jeżeli królowa będzie miała potomstwo. Książę Montpensier nie jest lubiony i niema dla niego widoków na tron hyszpański, rozmaite partye zgodziłyby się raczej na przywrócenie familii Don Carlosa. — Od początku tego miesiąca mamy tu piękną pogodę wiosenną; niebo jest tak pogodne, powietrze tak spokojne jak rzadko. Hyszpani używają też tej pogody, ulice są zawsze tak ożywione, jak gdyby codziennie było święto lub niedziela.

(Rchsztg.)

Anglia.

(„Times“ o polityce pruskiego rządu.)

Dziennik *Times* nieustając w ostrej swej krytyce przeciw pruskiej mowie od tronu i przeciw obwieszczanej tam polityce w kwestyi niemieckiej, dołącza jeszcze tę uwagę, iż bynajmniej o tem nie wątpi, że lord Palmerston odwróci się stanowczo od tej polityki. Jakoż upatruje dziennik pomieniony z radością oznakę usiłowań ustalenia przyjaźniejszych stosunków między Anglią a Austryą — mianowicie w tem, iż hrabia Westmorland nie powraca więcej do Berlina, lecz jako poseł angielski odjeżdża do Wiednia. (Austria.)

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 27. listopada. Wybór p. Duvergier d'Hauraune w departamencie Cher nie podlega już podobno żadnej wątpliwości. Wniosek p. Grammont względem przeniesienia siedziby rządowej poza obręb Paryża odrzucono w zgromadzeniu narodowym 427 głosami przeciw 194. Sprawozdanie p. Rémusat dotyczące się kredytu dla uzbrojeń (w którym wyrażone jest, jak utrzymują, żądanie ścisłej neutralności), przedłożone ma być dnia 30go zgromadzeniu prawodawczemu. (Austria.)

(Wiadomość telegraficzna.)

Paryż, 28. listopada. *Duvergier* i *Bidault*, oba z partyi opozycyjnej, wybrani zostali na deputowanych w departamencie Cher. Kandydaci rządowi otrzymali tylko 8000 głosów. *Dupin* zamysła zaproponować odroczenie mocy p. *Creton*. Wniosek dep. *Duprat* względem jednakowego przyzwolenia sprzedaży dzienników odrzucono 378 głosami przeciw 267. *Constitutionnel* upewnia, iż pobór nowego żołnierza służyć ma tylko dla powiększenia armii, lecz nie dla utworzenia obserwacyjnego korpusu. Wkrótce spodziewać się załatwienia nieporozumienia między p. *Baroche* a legislatywą.

Frankfurt n. M., 29. listopada. 4¹/₂⁰/₁₀₀ — 56¹/₂; 5⁰/₁₀₀ — 66¹/₂.

(Rozprawy w izbie prawodawczej.)

Paryż, 27. listopada. Zgromadzenie narodowe nieprzestaje być przeciwnem wszelkiemu bezpośredniemu lub pośredniemu wdawaniu się w sprawy niemieckie, wyjąwszy formalną potrzebę, a w takim razie wskazuje dostatecznie wybór pana Molé, którego komi-

sya mająca się zająć rozpoznaniem projektu ustawy dotyczącej się nowego zaciągu 40,000 wojska, mianowała swoim prezydentem, że większość bynajmniej niesprzyja domaganiom się Prus.

W obec tego usposobienia izby prawodawczej odstępuje rząd francuski od projektu formowania armii nadreńskiej. Z wielką ostrożnością należało przeto zbierać pogłoski dotyczące się generała Changarnier i dowództwa tej armii będącej dopiero w projekcie. Pogłoski te wprawdzie niebyły zupełnie bezzasadne, lecz tylko kilka godzin były prawdziwe. Generał Changarnier nie opuścił swego stanowiska w Paryżu.

Dzisiejsze posiedzenie zgromadzenia narodowego poświęcone było prawie wyłącznie dyskusji nad projektem generała Grammont, dającym do przeniesienia siedziby rządu z Paryża. Ta dziwna propozycja, której wzięcie pod rozagę wniosła komisya większością 12 głosów przeciw 11, znalazła w zbranem zgromadzeniu narodowym tylko 194 głosów popierających przeciw 437, które ją odrzuciły. I to jeszcze wiele. Chcieć Paryż wydziedziczyć z tytułu stolicy Francyi jest jednym z pomysłów najniepodobniejszych do wykonania.

Propozycja pana Creton jest główną kwestyą chwili obecnej. Za cztery dni przyjdzie ona do dyskusyi. Zdaje się, że będzie miała za sobą więcej głosów lewej strony niż się spodziewano. Mimo to niezdaje się, aby została przyjęta. Rząd da przy tej sposobności dowód słabości; oświadczy się bowiem przeciw tej propozycji. (Ind.)

(Propozycja pana Creton przedmiotem powszechnego zajęcia się w biurach zgromadzenia.)

Paryż, 28. listopada. Mało dziś nowin politycznych w Paryżu; zajmują się zawsze jeszcze bardzo propozycyą pana Creton, której dyskusya pojutrze ma nastąpić. Zapewniają jednak, że poczynione będą wielkie usiłowania, by tę propozycyę usunąć z porządku dziennego i odroczyć ją to trzech miesięcy. Panowie Thiers, Broglie, Dupin i kilku innych znakomych członków partyi Orleanistów zgadzają się w tym względzie z Bonapartystami i legitymistami, lecz większa liczba tej samej partyi popierać będzie energicznie tę propozycyę, wspartą przez partyę środkową, a nawet jak się zdaje, przez większą część lewej strony, która w tej kwestyi upatruje głównie niezgody rzuconą między większością izby. Jakoż spostrzegamy na liście mowców zapisanych do głosu za tą propozycyą, pana Wiktora Hennequin, młodego członka góry i socjalistę. (Ind.)

(Sprawa komisaryatu policji zgromadzenia narodowego. — Artykuł dziennika „Moniteur du soir.“)

Komisya dla urzędzenia samoistnego komisaryatu policji zgromadzenia narodowego, przedłożyła na wczorajszym swem posiedzeniu następujące ministrowi spraw wewnętrznych propozycyę: 1) Komisarz policji może być wybrany nie tylko z pośród komisarzy w Paryżu, lecz także w całej Francyi; 2) Odwołanie jego może nastąpić za przyzwoleniem biór zgromadzenia narodowego; 3) Płace swą pobierać będzie z budżetu tegoż zgromadzenia; 4) Komisya sędzi, iż komisarz powinienby wprzód zdawać relacye prezydentowi i kwestorom, którzy następnie uwiadamić mają o tem ministra spraw wewnętrznych. Zastrzeżenie *status quo* dla teraźniejszego komisarza policji Yon istnieć ma mocą milczącego przyzwolenia. Minister oświadczył, iż rzecz tę musi przedłożyć wprzód radzie ministeryalnej, poczem komisya się odroczyła.

Nowy artykuł dziennika *Moniteur du soir*, w którym w nieprzychylny dla partyi legitymistów i orleanistów sposób wspomniano o podróżach do Wiesbaden i Claremont, zraził opinię publiczną, i przyczynił się niemało do osłabienia dobrego wrażenia z powodu poselstwa parlamentarnego. Wprawdzie nie obwiniają o podobne zajścia samego prezydenta, trudno jednak temu przeszkodzić, izby wynikające ztąd przeciw ich sprawcom niechęci nie rozciągały się poczęści także i do prezydenta, zwłaszcza, iż dotyczących się sprawców uważają za jego przyjaciół. Podany zgromadzeniu narodowemu wniosek względem uwolnienia Abd-al-Kadera odrzucono znaczną większością głosów. Zresztą zajmują się bióra legislatywy jak najgorliwiej wzmocnieniem garnizonów w departamentach wschodnich. Większość ludności francuskiej jest za utrzymaniem ścisłej neutralności w kwestyi niemieckiej. Sami nawet ministrowie trzymają się w swoich obradach dotyczących się ustępów poselstwa: „ścisła neutralność aż do chwili, kiedyby zagrożono interesom Francyi, i być w pogotowiu na wszelkie ewentualności.“

(Śledztwa w sprawie spisku socjalistów.)

Lyon. Śledztwa w sprawie szeroko rozgałęzionego spisku socjalistów jeszcze się nieukończyły. W bardzo wielu miastach południowej Francyi zdają się uwijać socjalistyczni ajenci, popierając stronnictwo burzycieli. Poczyniono więc tak ze strony władz cywilnych jako i wojskowych wszelkie kroki dla ścisłego wglądania w czynności wszystkich zjednoczeń i stowarzyszeń. Stan obłożenia przyszedł znów do jak najściślejszego wykonania. Usposobienie zresztą klas roboczych daleko lepsze jest teraz, niż dawniejszemi laty. Bardzo wielu apostołów socjalizmu straciło u nich kredyt zupełnie, bowiem czynni i pracowici robotnicy fabryczni przyszli nareszcie do tego poznania, iż proletaryat chciano użyć tylko za narzędzie, i czyniono sobie zeń bezsumienną igraszkę. (Austria.)

Szwajcarya.

(Werbunki dla Neapolu.)

Z nad granicy szwajcarskiej, 23. listopada. Werbunki dla Neapolu, które się dotychczas powiększającej części tylko w wewnętrznych kantonach Szwajcaryi odbywały, odbywają się teraz także w Bazylei i w okolicach przyległych. Nie masz prawie ani jednego tygodnia, w którymby 30—40 ludzi zwerbowanych do Nea-

polu nie transportowano. Z Bazylejskiego towarzystwa Grütli dało się zwerbować kilka członków. Nie mniej jak werbownicy dla Neapolu robia interesa także ajenci dla Ameryki, bo teraz panuje prawdziwa gorączka wywedrowania we wszystkich kantonach, a osobliwie w kantonie Wallis. (Schw. M.)

Włochy.

(Ostatnia poczta z Włoch.)

Turyń. 26. listopada. Na wczorajszym posiedzeniu zabrały cały czas zwykle dziękczynne mowy prezydenta seniora, tudzież powtórnie obranego prezydenta. Obadwaj nadmienili, że najpoważniejszą ze wszystkich jest kwestya finansów, która się izba deputowanych zajmować będzie. Wiceprezydentowi Buoncampagni polecono ułożyć adres odpowiedzi na mowę tronu. — Minister finansów Nigra przedłożył projekt budżetu i rozwoził się przytem w bardzo obszernym sprawozdaniu nad środkami przyrowadzenia równowagi między przychodami i wydatkami. Fabryka towarów bławatnych braci Aulsaldi w Genuy stała się pastwą płomieni. Szkoda ma 80,000 franków wynosić.

Cagliari. 22. listopada. W włości Sedilo należącej do prowincyi Oristano na wyspie Sardynii zrobił lud powstanie i pod dowództwem tamtejszego syndyka rzucił się na poborcę podatków i wojskową jego eskortę. Napadnięci bronili się, musieli jednak ustąpić. Obawiają się, aby poborca podatków i dwóch lekkich kawalerzystów, których dotychczas nie można odszukać, nie padli ofiarą swej powinności. Jenerał Lamarmora przybył już na namienioną wyspę z nieograniczonym pełnomocnictwem przywrócić porządek.

Faenza (w państwie kościelnym), dnia 18. listop. Zdaje się być nie do uwierzenia, a przecież jest istotną prawdą, że na publicznym gościńcu idącym ztąd do Lugo, wykonano temi dniami 16 zbrojeckich napadów.

Niemce.

(Druga izba badeńska. — Wirtemberska komisya administracyjna.)

Karlsruhe. Dnia 23. listopada przyszła pod obrady w izbie drugiej ustawa o stanie wojennym. Najważniejsze w tej mierze dyskusye toczyły się z powodu dodatkowego artykułu komisji stanowiącego o wpływie stanów przez cały ciąg czasu podobnego stanu wyjątkowego. Artykuł ten przyjęto.

Ze strony rządu wirtemberskiego zwołano w miejsce wydziału z 10 sierpnia 1849 — komisję administracyjną długów państwa.

(Austr.)

(Bieżące wiadomości z Drezna.)

Drezno. Dnia 25. listopada zrana mówiono w naszym mieście tylko o wojnie. Nieco dawniej już wysłano wielką liczbę jaszczyków z amunicją w kierunku do Pirna i Königstein, wspomnionego zaś ranka wyruszyły wszystkie pontony, a nieustający pochód ich jedną i tą samą ulicą zabrał był bardzo wiele czasu. Izby pełnią swą czynność nieprzerwanie.

Obwieszczenie ministra spraw zewnętrznych przyczyniło się wiele do zjednania umysłów dla rządu.

(Austr.)

(Projekt nowego kongresu książąt.)

Drezno. Urzędowy *Dresdner Journal* donosi: Upewniają, że dla rozwikłania politycznych stosunków zalecono z Petersburga złożenie znów kongresu książąt. Zdaje się wszelako, iż propozycja ta jest dopiero w projekcie.

(Wiadomości bieżące z Kurhesyi.)

Kurhesya. Rząd mianował ściślejszy wydział stanowy do współdziałania przy administracji skarbowej i wydawaniu asygnatów państwa. — Bezpośredniem rozporządzeniem ministra finansów do zarządów duchownych w Fulda, Neuhoft, Grossenlüder, Schlüchtern, Salmünster i Steinau, oddano „komisarzowi przy komisji związkowej“, radzcy państwa Scheffer do dyspozycyi znajdujące się tam zasoby zboża. — 22go wybrany ma być pierwszy deputowany miasta Kasel na najbliższe zgromadzenie stanowe. Kandydat partyi konstytucyjnej, adwokat przy wyższym sądzie, Schwarzenberg, pozyskał wszystkie głosy dla siebie, zwłaszcza iż partya demokratyczna wstrzymała się od wszelkiej agitacji, lecz nadto głosowała za p. Schwarzenberg. Na drugiego deputowanego proponowano ze strony konstytucyjnej tajnego radcę v. Schenk. — Wojska związkowe zachowują się potąd spokojnie w swych leżach oczekując tylko rozkazu do pochodu. — Wyższy sąd w Fulda po odbytych kilku naradach postanowił nareszcie na ostatnim dozwolonym mu terminie i uchwalił 4 przeciw 3 głosom, pobierać znów należytość stęplową. Przeciw temu głosowali: Deines, Plattner i Pfeiffer. Z powodu powyższej uchwały podali się Deines i Pfeiffer do dymisji. — Nałożoną egzekucyę dyrektorowi wyższego sądu Mackeldey i radzcom sądu wyższego Zink i v. Karlshansen, odwołano znowu. (Austr.)

(Sprostowanie.)

Na uwagę zasługuje korespondencya z Hanoweru z 20. listopada w Nowej Mnichowskiej Gazecie. Do tego dziennika, a według wszelkiego podobieństwa z najlepszego źródła piszą:

„Czytamy w niemieckich, a osobliwie w pruskich dziennikach prawdziwie niestworzone rzeczy o zwrotach, jakie polityka naszego rządu ku Prusom zrobiła, o domniemanych sympatyach i antypatyach króla, ba nawet o zawarciu wyraźnego przymierza z Prusami, w skutek czego Hanower zabronił wyraźnie niemieckim wojskom związkowym przejście przez swój kraj do Holsztynu. Nadmieniam tutaj, pisze korespondent, tylko o kilku podaniach, chociażby wiele ta-

kiego samego gatunku mógł naliczyć. Takie brednie nie zasługują na to, aby je zbijać, dość gdy powiemy, że są zmyślone w tym widocznym zamiarze, aby w pruskim interesie publiczną opinie w Niemczech zbałamucić. Owóż w samej rzeczy z Berlina rozeszano wszystkie te pogłoski po świecie. Prawdą jest, że Hanower, aczkolwiek przez swoje położenie jeograficzne zmuszony nie do jednego względu, którego inne niemieckie państwa niepotrzebują, trzyma się jednak wiernie związku, a pozostawanie pana Detmold posiadającego zupełne zaufanie króla i rządu w Frankfurcie, jest tego najmówniejszym dowodem.

(Kurs giełdy frankfurckiej z 28. listopada.)

Met. Austry. 5⁰/₁₀₀ — 64³/₄; 4¹/₂⁰/₁₀₀ — Akcy bank. 940. Sard. 33¹/₄. Hyszp. 3⁰/₁₀₀ — 32. Polskie 300 — 135¹/₂. 500 — 77³/₄. Giełda bardzo ożywiona; — austryackie papiery po znacznie wyższych cenach.

(Kurs giełdy berlińskiej z 30. listopada.)

Dobrowolna pożyczka 101¹/₄. Oblig. długu pań. — Akcy bank. 87. Pols. listy zast. 91³/₄. Pols. 500 — 78³/₄; 300 — 133³/₄. Frydrychs. 13¹/₈. Inne złoto za 5 tal. 10. Austryackie bankn. 78. — Chwiał się kursa.

Turecy.

(Rozmaite wiadomości z Konstantynopola.)

Konstantynopol, 18. listopada. Podczas gdy z Bośni i Albanii nadchodzą zaspokajające doniesienia, pojawiają się w prowincjach azyatyckich godne pożałowania oznaki zaburzeń. Duch rokoszu ogarnął szczególnie baszalki Sulejmanii i Bagdadu. Do Aleksandryi wysłano znaczną siłę zbrojną, która ztamtąd pomknąć się ma według potrzeby do Aleppo lub Damasku. Wyruszył też kuryer do Harput z rozkazami dla muszry armii anatolskiej, izby z wojskiem swoim wyruszył do Sulejmanii, i operacye swe wojenne połączył z operacyami korpusów w Irak i Arabistanie. W dywanie panuje największe oburzenie przeciw dwuznacznemu postępowaniu baszy w Aleppo, Saryf Mustafa Baszy, który podczas okropnej katastrofy z 17. p. m. wyruszył był z miasta z swem wojskiem, zostawiając buntownikom wolne pole, i patrząc obojętnie na ich morderstwa i krwawe łupieztwa. Jakoż postąpiono sobie w tym względzie ze strony rządu z wszelką surowością. Przedewszystkiem mianowano w jego miejsce Mehemet Baszę, którego jak wiadomo powołano tu z posady jego poselskiej w Londynie z powodu procesu żoninego. Wysłano też parostatkami znaczną siłę wojskową wprost do Aleppo; prowincya ta ogłoszona będzie w stanie oblężenia, a śledcza komisya dochodzić ma istoty czynu; zresztą chcą statuować przykład odstrasżający.

Z Smyrny nadchodzą ciągle bardzo niepokojące relacye o bezprawiach i gwałtach band rozbójniczych, które się tam zawiązały. Trwoga przed nimi tak wielka, a zuchwalstwo ich tak nieukrócone, iż poczęli nakładać kontrybucye nawet na miejskich zamożniejszych mieszkańców. Tak jeden z tych zbrojów zagroziwszy smyrneńskiemu hurtownikowi Baltazi porwaniem dziecięcia jego w pobliskiej willi chowanego, wymógł na ojcu bardzo znaczną kwotę pieniężną. Rząd nie ma jeszcze niestety potrzebnych sił do nadania prawom niezłomnej powagi. Również i na morzu rzucili korsarze postrach, i nie ma już przed nimi bezpieczeństwa. Angielski paropływ „Antilope“ wyruszył przeciw nim. W Galata zawiązała się banda złodzieiów. — Pruski poseł w Damasku otrzymał już zadość uczynienie. Tamtejszy zastępca gubernatora musiał go w przytomności wysłanego tam tureckiego komisarza indagacyjnego, Emin Effendi, przeprosić publicznie, a najwięcej w tej sprawie skompromitowanego Tewenczi Baszę osadzono w więzieniu. Zaid Baszę zaś i wiernego jego sługę pociągną do odpowiedzialności za ich powrotem z Mekki. — We środę, jako w dzień nowego u Turków roku, zebrał się w pałacu Czeragan wszyscy ministrowie dla złożenia sułtanowi unizonych swych powinszowań. — Dniem wprzód około 7mej z wieczora wybuchnął pożar w Skutari i pochłoniął 6 domów; we czwartek zajęto się było na przedmieściu Pera, lecz przytłumiono ogień dość wczesnie. — Prawie na wszystkich przybywających paropływach znajduje się transport ze wszech stron zwoławanych wojsk tureckich. Dla pannyjących zwykle w tej porze roku burz morskich, opóźniają się prawie wszystkie okręta, i codziem słychać o nowych przygodach na morzu. — Angielski statek kupiecki „Apollo“ rozbił się na wybrzeżu barberyjskiem, angielski zaś szoner „Hiram“ niedaleko Hira. Załoga obu tych okrętów ocalona. — Według rozporządzenia z 30. października muszą wszystkie okręta przybywające z tych stron gdzie panuje cholera, odbyć 5 dniową kwarantanę, okrętom zaś na których znajdują się lekarze komisji sanitarnej policza się czas ich podróży za odbyta już kwarantanę. (Wand.)

Dziennik *Oestr. lithogr. Correspondenz* donosi: Piszą do nas z Spalator pod dnem 22. b. m., że turecki pułkownik Ali Riza Bey odjechał ztąd wczoraj na Siegen do Trawnika. Według wiadomości z Bośni przybyły nowe tureckie wojska z Rumelii do Sarajewo i z radością były przyjęte. Seraskier Omer Basza przyjął tam z oznaczeniem Assan Bega, i obdarzył go pięknym rumakiem, szablą honorową i dwiema dekoracyami.

(Sprawa pruskiego poddanego Romano. — Zaburzenie w Balbek. — Zajęcie w Aleppo. — Nowy kodeks handlowy dla Turcyi.)

Beirut, 13. listopada. Sprawa pruskiego poddanego Romano została już załatwiona. Kiaja Bey i Said Basza mają być usunięci od urzędu, a rodzina Romano otrzymała wynagrodzenie w kwocie 30,000 piastrow. — Wybuchło w Balbek zaburzenia z powodu oporu przeciw konstytucyi pociągnęły przelew krwi za sobą.

Mieszkańce chrześcijańcy we wsi Matula pomimo że niechcieli mieć nie wspólnego z powstańcami, zostali zrabowani przez wojska tureckie. Rabunek trwał przez cały dzień, przyczem zburzono nawet kilka kościołów i gwałcono niewiasty; tutejszy konsul sardyński otrzymał obszerny opis tej rzezi w Aleppo. — Wczoraj nadeszła tu wiadomość, że powstańcy tamtejsi zostali pobici na głowę. 6. b. m. kazał generał gubernator przyaresztować głównego przewodzcę Abdulach Balbusi i 5ciu pomocników jego; 7go pobici zostali powstańcy w dzielnicy Souk el Koussa w przeciągu 3 godzin; 8. zebrali się znowu w dzielnicy el Kraja, lecz po dwugodzinnej walce zostali znów porażeni, a 9. zmagli się insurgenci na ostatnią próbę w dzielnicy Babel Nerab, zkąd nakoniec rażeni przez 3 godzin karabinowym i armatnim ogniem wojsk regularnych rozpięchli się na wszystkie strony. Mówią, że zostawili na placu 500 zabitych. Z wojska miało zginąć 70—80 ludzi. W Souk el Koussa miał przy tej sposobności zgorzeć jeden bazar. Wychwalają ogólnie energię generała Kerim Baszy, który miał jak najściślej wypełniać rady renegata Bema.

Z Konstantynopola piszą pod dniem 14. b. m.: Właśnie został tu publikowany nowy kodeks handlowy. Minister spraw zewnętrznych rozesłał w tej mierze do wszystkich legacyi memorandum datowane z 2go Muharem 1267 roku.

Chiny.

(Powstanie i charakter jego. — Edykt cesarski.)

Dziennik *Friend of China* donosi, iż Seu uciekł przed rokoszanami do Pekingu. — W Stanqui sprawił jeden ces. edykt wielką senszację; zfolgowano w nim bowiem konsumentom opium tylko do 6go września. Komu po upłynionym tym czasie zostanie udowodnione kurzenie opium, podpadnie karze śmierci przez ścięcie. Uorganizowano w tej mierze pewny rodzaj tajnej straży, a należący do niej muszą jeden drugiego denuncyować, niechcąc w przeciwnym razie własnego nadstawić gardła. *Friend of China* uważa ten dokument za podrobiony przez stronnictwo rewolucyjne dla wzbudzenia tem większej jeszcze przeciw dynastyi nienawiści. — Dziennik *China Main* sądzi, że rewolucya ta jest wyprawą zbójczą, do której przyłączyli się tylko mieszkańcy prowincyi Hu-nan, Kwangsi i Kwang-tun. Mimo to przyznaje jednak, iż liczba ich codzień się wzmacza, i że tłuszcza ta zagraża wtargnięciem do Kantonu, gdzieby ją wszelakoż spotkało od Europejczyków przykre powitanie. — *Hong Kong* również donosi o wzmagającym się powstaniu. Wszystkie wszelakoż dzienniki pomienione muszą wyznać, iż mimo bliskości teatru wojny są ich doniesienia dość rzadkie i niepewne.

(Ll.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 4. grudnia.)

Lwów. Na dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 22r. 30k.; żyta 15r. 50k.; jęczmienia 11r.; owsa 7r. 5.; hreczki 12r.; kartofli 5r. 45k.; — cetnar siana sprzedawano po 5r. 46k., okłotów 3r. 52k.; — sąg drzewa hukowego kosztował 35r., sosnowego 26r.; — kwarta krup hreczanych 12 $\frac{1}{2}$ k.; mąki pszennej 13k. w. w. — Reszta drobnej sprzedaży w dawniejszych cenach.

Gdańsk, 23. listopada. Wiadomości z targów angielskich brzmią nieco pomyślniej. Dowozy z zagranicy znacznie się zmniejszyły, pszenica angielska także w nierównej mniejszej ilości na targach ukazywała się, co w ogóle wpłynęło na ustalenie, a nawet na podskoczenie o 1 szyling na kwarterze w cenach.

W ciągu całego tygodnia przybyło do Londynu kwarterów:

Pszen. jęcz. siodu, owsa, bobu, groch, siem. ln. rz. mąki wyki z kraju 4168 4477 13049 5963 1366 569 — 10998 86 z zagran. 7844 4564 — 6575 4480 3074 6265 377 6466 16

Na Irlandzkich i Szkockich targach ceny ciągle dobrze się utrzymują, a niższego gatunki pszenicy w Irlandyi chętnie są poszukiwane. O zarazie kartofli mniej daleko słychać.

Otrzymałmy Program **Tygodnika dla Dzieci**, pisma w kraju naszym jedyne w swoim rodzaju, i pragnęlibyśmy zalecić je z całej duszy. Z talentem redagowane sposobi duszę młodą do nauk i świata, oswaja z dziejami ludu i przyrodzenia, i wprowadza między społecznych zubożoną wiadomościami, jakich wiek nasz po młodzieńcu wykształconym wymaga. Więcej niż to co powiedzieć zdołamy, udowodniło już pismo same; program jest tylko szczerem zebraniem tego co się w niem znajdowało i na przyszłość zawierać będzie.

I. Opisanie Wschodu świętego. czerpane z dziejów starego i nowego przymierza, równie jak z pielgrzymek ludzi pobożnych i uczonych po Wschodzie, zkąd ojcowie oświaty naszej niegdyś przynosili się z wiarą i poświęceniem wykształcenia dzieci Zachodu. — **II. Podróże po wszystkich częściach świata** w potocznym opisanii odległych od nas ludów, różnych obyczajem i zwyczajami, a dla nas bogatych w zapasy doświadczeń i dzieł przymysłu ludzkiego, a mądrości opatrznego nad światem Boga. **III. Rzut oka na dawną Polskę** w pamięci sławy swych królów i rodów wickopomnej w dziejach początku, wzrostu i upadku kraju; Żywoty sławnych Polek i

W Ameryce ceny pszenicy i mąki ciągle dobrze się utrzymują. Na targach Holenderskich, Belgijskich i Francuskich znacznej odmiany nie notują.

Ożywienie Angielskich targów i naszą giełdę z chwilowego odrtwienia wywołało. Chętnych do kupna było więcej, a ceny kierunek wzrostu przyjmować zaczynają.

W ciągu tygodnia sprzedano na giełdzie Gdańskiej 450 łasztów pszenicy świeżej, 65 łasztów żyta, 18 łasztów grochu, 30 łasztów siemienia lnianego.

Za łaszt pszenicy	waga funtów	płacono:		za korzec	
		guld.	za łaszt	złp. gr.	do złp. gr.
124	— 128	350	— 395	26	9 — 29 21
128	— 131	373	— 405	28	— — 30 14
Zyto 117	— 124	210	— 228	15	24 — 17 6
124	— 127	230	— 235	17	8 — 17 19
Groch		235	— —	—	— — 17 19
Siemienia lnian.		352	— 360	—	26 12 27 4

W ostatnim tygodniu przebyło pod Toruniem 183 łasztów pszenicy na 2 galarach i 5 berlinkach.

Wysokość wody pod Toruniem 6 stóp.

Kursa zamian. Londyn 3 miesięczny 200, Amsterdam 70 dni 101 $\frac{1}{2}$; Hamburg 10 tygodni 45, Warszawa 8 dni 96.

Makowski, Kędzior et Comp

(Kor. hand.)

Kurs lwowski.

Dnia 5. grudnia.

W monecie konwencyjnój.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	50	5	57
Dukat cesarski	5	55	6	—
Półimperyal zł. rosyjski	10	6	10	16
Rubel śr. rosyjski	1	57	1	59
Talar pruski	1	53	1	55
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	27	1	29
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	95	—	96	20

(Kurs wekslowy wiedeński z 30. listopada.)

Amsterd. 185 p. 2. m. Augsburg 333 p. uso. Frankfurt 132 p. 3. m. Genua 152 l. 2. m. Hamburg 197 p. 2. m. Liworno —. Londyn 52.52. p. 3. m. Paryż 154 $\frac{1}{2}$ p. 2. m. Agio duk. ces. 136. Napol. 10.6. Szufr. 17.50. Agio srebra 30.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 4. grudnia. PP. Adamaki Jan, konsul, z Krakowa. — Orzechowski Jan, z Brzeżan. — Trojański Bruno, z Przemyśla. — Pożniak Wilhelm, z Nowotańca.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 4. grudnia. Hr. Poletyło Seweryn, do Przemyśla. — Hr. Dzieduszycki Kazimierz, do Niesłuchowa. — PP. Czerwiński Julian, do Żółkwi. — Poten Karol, do Łachodowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. grudnia:

Pora	Barometr wmiarzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 " 2 10	— 1°	+2°	zachodni	pochm. ☉
2god. zr.	28 2 9	+ 2°	— 1,5°	"	pogoda "
10 g. w.	28 2 7	— 1,5°		"	" "

TEATR.

Dzisiaj: opera niem.: „Die Stumme von Portici.“

Polaków, z dodaniem opisu starożytnych Zamków i Grodów, gdzie przed laty panował obyczaj szczeroci i prostoty ku zbudowaniu potomnym. **IV. Nauki przyrodzone wykładem potocznym** oswaja zmysł i umysł z cudami fizyki, historii naturalnej, przedstawiając wydobyte prawdy sposobem łatwym dla pojęcia młodzi. **V. Zagadnienia wybitne** zaostrzające pojętność do badania ściślejszego w wszelkiej innej nauce, a szczególnie w przedmiotach języka i mowy polskiej przeprowadzanych w piśmie tem metodą sokratyczną. — **VI.** Ostatecznie ku rozrywce i ponęcie różne powiastki, wiersze, przysłowia, anegdota, zagadki.

Życzymy szczęścia do pracy tak pięknej; ubolewamy tylko czytając słowa programu wyrzeczone z zalem, jak obojętna stoi u nas praca i wysilenie prywatnych osób, oddanych z całym poświęceniem dla kraju. Bez wsparcia i zasiłku prenumeratą a *prenumeratą tak małą. bo tylko 1 złr. 15 kr. na całe półrocze* — zganić ostatni żywioł podniesienia ducha, w chwilach kiedy nigdy więcej jak teraz jać by się nam przystało, ażeby sposobić giętką duszę dzieci naszych do wyższego i poważniejszego wychowania.